

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 176 (3040) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 augusztus 6

Zöldkeresztes tej

Mindennap látom a Múzeum-utcában a pöttömnyi fiúkat, leánykákat, áldott állapotban levő anyákat, a szoptatókat karunkba apróságokkal, amint kannákban, köcsögökben, uborkás üvegekben, literes butélikákban viszik haza a tejet a polgári leányiskola épületében működő elosztóból. Egyik-másik útközben is megáll és az augusztusi torróságban húz egyet a fehérségében tobzódó hús italból. Megkóstolják a kicsinyek is, nagyon is. Ugyan hogy is tudják megállni hazáig, amikor olyan csábítóan csobog az edényben a friss, simogatóan édes tej.

Nem újság ez, nem is rendkívüli valami. Mindenki tudja, hogy a Zöldkereszt egyik legfontosabb tevékenysége a gyermekeknek és az anyáknak olcsó és jó tejjel való ellátása. Igen, mindenki tudja, hiszen sokat olvashattak róla. Csakhogy másképpen hangzik papírról és másképpen mutatkozik meg a Múzeum-utcában. A papíron legjellegesebb statisztikát csinálnak belőle és hivatalos beszámolót. A Múzeum-utcában azonban az élet zajlik. Azt látni kell.

Mostanában sokat foglalkozunk a háborús belső frontról, a kitartásról, a minden magyart összefogó egységről. Mindennapi gondunkat képezi az is, hogy a hadbavonultak hozzátartozói, azután a szegények, a mostohább viszonyok között élők, az édesanyák, a gyermekek ne érezzék olyan nagyon a háború terhét. Mindnyájan meg vagyunk győződve arról, hogy ez a gondoskodás a belső front leg-erősebb pillére. Tudjuk, hogy nem dűskálunk a földi javakban. De azt is tudjuk, hogy mindenkinek jut a leg-szükségesebb cikkek közül, ha igazságosan, méltányosan osztjuk el. Nem lehet manapság — igaz, hogy sohasem — erősebb összekötő szál találni, mint a társadalmi igazságosság és a szeretet. Ha ezeknek érvényét szer-zünk, akkor a mi belső frontunkon semmi sem győzedelmeskedik. Hiányozhatik ez is, meg az is. Szüksök-dhethetünk bármiben. A fontos min-dig az, hogy az áldozathozatal a le-mondás sorrendje az igazságosság és a szeretet sorrendjében történjék. Ebben a tekintetben kétségtelenül sokkal jobban állunk, mint az elmúlt világháború idején.

A Múzeum-utcában a tejhordó nép-ség láttára olyan világosan állt mind-ez előttem, mint még soha. Ugy lát-tam, hogy a szegényes edényekbe ki-mért áldott tej minden csöppje a leg-erősebb cemenkje, összetartója a nagy nemzeti egységnek, a belső front szil-árdágának Rajta keresztül érzi meg a szegény, az édesanya, a gyermek, a hadbavonult hozzátartozója, hogy törődnek vele, dolgoznak érte, segí-tenek rajta, hogy beletartozik abba a nagy nemzeti közösségbe, amelynek minden fiát, a legszerényebbet is számon tartja és a megpróbáltatások idején gondoskodik róla. (P. L.)

Megkezdődött India szabadságharca az angolok ellen

Ghandit le akarják tartóztatni. Londonban Japán támadást várnak a Szovjet ellen. Gazdag olajvidéken törnek előre a német csapatok

Zürichből érkezett jelentés szerint a németek Rosztovtól északkeletre is újabb sikereket értek el. Cimlanszknál is átkeltek a Donon, amivel Stalin grád helyzete fenyegetetté vált.

A Pest írja: Berlintől az indiai eseményekről kijelentették, hogy legkésőbb a jövő hétre India belpolitikai életében meglepetéssel lehet számolni. Az a tény, hogy az angolok a kongresszusi párt helyiségeiben házkutatást rendeztek, arra vall, hogy ürügyet keresnek Gandhi letartóztatására. A kongresszusi párt munkabizottságának szardai ülésén ugyanis Gandhi teljes hata-lommal ruházták fel a polgári elégedetlenség végrehajtására, az eddig azzal indul meg, hogy egész Indiában egy napon keresztül zárva tartják az üzleteket, utána pedig az egész országban megkezdik a sztrájkot, hogy megzavar-ják a brit közigazgatást és a hadiipar működését. Ezzel szemben az angolok Indiában már megkezdtek a letartóztatásokat.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A német Törökországban a török kormány a belső front leg-erősebb pillére. Tudjuk, hogy nem dűskálunk a földi javakban. De azt is tudjuk, hogy mindenkinek jut a leg-szükségesebb cikkek közül, ha igazságosan, méltányosan osztjuk el. Nem lehet manapság — igaz, hogy sohasem — erősebb összekötő szál találni, mint a társadalmi igazságosság és a szeretet. Ha ezeknek érvényét szer-zünk, akkor a mi belső frontunkon semmi sem győzedelmeskedik. Hiányozhatik ez is, meg az is. Szüksök-dhethetünk bármiben. A fontos min-dig az, hogy az áldozathozatal a le-mondás sorrendje az igazságosság és a szeretet sorrendjében történjék. Ebben a tekintetben kétségtelenül sokkal jobban állunk, mint az elmúlt világháború idején.

összetorlódot csapattömegekre. A meg-vert ellenségnek csata. és romboló-re-pülőgépekkel történt üldözése során a bolsevisták további súlyos veszteségeket szenvedtek. Német harci és zuhanó harc-repülőgépek a gyorskötélek tá-madó éleje előtt haladva bombázták a bolsevista csapat- és járműoszlopokat és sok járművet megsemmisítettek. Mas német harcigépek Tuappes térsé-gében levő szovjet szállítóforgalmat, valamint Stalingrádtól délre és nyugatra fekvő vasúti célpontokat bom-báztak hatásosan. Több rakodó pályá-udvar üzemi berendezéseiben és pályá-udvari berendezéseiben tüzek és ro-bbanások keletkeztek.

Lehet, hogy Japán megtámadja a Szovjetuniót

Stockholmból jelentik (NST.): Lon-doni jelentés szerint szemmel láthatóan csökkent Angliában a második arcvonal érdekében kifejlesztett propaganda. Ezt fő-ként arra vezetik vissza, hogy az an-gol kormány kérését intézett a lapok-hoz, hogy mérsékeljék ezirányú sür-gétésüket. Az érdeklődés annál nagyobb mértékben fordul Churchill állítólagos moszkvai útja felé, bár erről egyelőre semmi bizonyosat nem tudnak. Valószí-nűnek tartják, hogy a második arcvonal

kérdéséről folytatnak tárgyalást. Egyes lapok sürgetik a szövetségesek közös fő-hadiszállásának megteremtését is és utal-nak arra a lehetőségre, hogy Japán tá-madást készít elő a Szovjet ellen, ezért a szövetségeseknek nem szabad mindent az utolsó percre halasztani. A legak-tuálisabb kérdés azonban a szovjet had-sereg válságos helyzete a déli arcvonal-zakazon és az angolszász segí-nyújtás fennmaradása az Északi Jegen-tengeren.

továbbra is megőrizze és ne keveredjék bele a most folyó háborúba. Törökország lojalis semleges politikáját mind-két háborús fél irányában fenn kívánja tartani, ha azonban bármely fél részéről támadás érne semlegességét, akkor Törökország a legerélyesebben fog vá-laszolni.

Ankarából jelentik (NST.): A török parlament a miniszterelnök beszéde után bizalmat szavazott az új kormánynak.

Istanbulból jelentik (NST.): Kairóból érkező hír szerint Ahmed Husszein, az egyiptomi zöldingesek táborának vezére néhány nappal ezelőtt megszökött a gyűjtőtáborból. Szökése miatt nagy a nyugtalanság, mert attól tartanak, hogy zavargásokat fog előidézni, nagy népsze-rűségének felhasználásával. Széleskörű nyomozást indítottak elfogatására, de eddig minden eredmény nélkül. Nahas-pasa jutalmat tűzött ki a szökevény kéz-rekerítője számára.

Törökország feltétlen semleges-ségét hangoztatta Szaradzsoğlu miniszterelnök

Ankarából jelentik (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Szaradzsoğlu mi-niszterelnök a nagy nemzetgyűlés előtt ismertette a kormány bel- és külpoliti-kai célkitűzéseit. A többi között han-goztatta, hogy az új kormány minden igyekezetét arra összpontosítja, hogy Törökországot távol tartsa a most folyó háborútól. Ha ez minden fáradozás el-lenére sem sikerülne és az ország épsé-gét és függetlenségét támadás érné, akkor a török kormány egyetlen cél szolgálatába állít minden erőt, az or-szág területe és függetlensége megvé-de-gének szolgálatába. A török hadsereg hatalmas és fel van készülve bármilyen támadás kivédésére. A kormány mindent elkövet, hogy a hadsereg erejét még to-vább növelje. Az, hogy Törökországot

Lausanne óta a mai színvonalra emel-hették, az a török politika mérsékleté-nek köszönhető. Törökország egyetlen vágya, hogy határozott semlegességét

Megkezdődtek a letartóztatások Indiában

Stockholmból jelentik (MTI.) A Né-met Távirati Iroda jelenti: A londoni híriroda közlése szerint Bengália tarto-mány volt miniszterelnökét, az indiai kongresszusi párt egyik vezérét, akivel indiai tartózkodása alatt Cripps is tár-gyalást folytatott, őrizetbe vették. A vád szerint a volt miniszterelnök veszé-lyeztette India védelmének ügyét.

Tokióból jelentik (MTI.) A Német

Távirati Iroda jelenti: Hori, a japán főhadiszállás tájékoztatója Indiával kap-csolatban a következőket mondotta: Ja-pán teljes megértéssel viseltetik az in-diai függetlenségi mozgalom irányában. Japán részről meg vannak győződve, hogy India függetlenségének kérdését csak maguk az indiaiak oldhatják meg. Azonban Japán sohasem tűrheti el, hogy az angolszászok katonai célokra

használják Indiát, tekintet nélkül arra, hogy független-e vagy nem. Ha India megszerzi függetlenségét és a britek kivonulnak Indiából, akkor India biztos lehet afelől, hogy a japánok sohasem szólnak bele belső ügyeikbe.

Ha elutasítják a kongresszusi párt követeléseit...

Sanghából jelentik (NST.): Bombayi jelentése szerint az indiai kongresszusi párt részéről kijelentették, hogy a párt követeléseinek elutasítása esetén nem lehet más választása, mint az engedetlenség kihirdetése.

Londonból jelentik (NST.): A Times jelentése szerint az angol hatóságok augusztus havában összesen 425 tengelyalattvalót tartóztattak le kémkedés gyanúja címén. A letartóztatottak között egy magyar állampolgár is van.

Újabb partraszállásokat hajtottak végre a japánok

Tokióból jelentik (MTI.): A Német Távírti Iroda jelentése szerint a japán főhatalmas közölte, hogy Japán tengerészek július 30-án Kei, Aru és Teninber szigeteken az Arafura tengeren, Ausztráliától északra hadászati szempontból fontos helyeket szállottak meg.

Angol repülők Németország felett

Berlinből jelentik (MTI.): A Német Távírti Iroda értesülése szerint néhány angol bombavető repülőgép csütörtök reggel éjszaka katonai szempontból kitalástan zavaró berepüléseket végzett Nyugatnémetország fölött. Ledobott bombáik néhány helységben kisebb anyagi kárt okoztak, különösen a lakónegyedekben. Eddigi jelentések szerint 5 támadó repülőgépet lelőttünk.

Újabb 3 amerikai hajó pusztult el

Madridból jelentik (MTI.): A Német Távírti Iroda jelentése szerint az Egyesült Államok tengerügyi hivatala szerdán 3 újabb kereskedelmi hajó elvesztését közölte. A hajókat az Indiai tengeren, a Csendes tenger északi részén és a dél-afrikai part mentén tengeralattjárók elpusztították. Kettő közülük panamai, egy északamerikai zászlóval hajózott.

Leningrádban ellenforradalmi szervezetet lepleztek le

Barn (Bud. Tud. Moszkvai jelentés) szerint a Pravda közli, hogy Leningrádban kivégezték a kémekből és fegyverárulók közül állás ügynökök egy csoportját. Ezzel kapcsolatban a brit hírlapok jelentették még, hogy szardán Leningrádban Németországgal rokon-szervező összeesküvést lepleztek le, amely a cári uralom volt magasrangú tisztviselőiből és nemesekből válogatva össze szereplőit. Az összeesküvés a múlt ősszel és télen szervezkedett,

amikor a város élemezése nehézségekkel küzdött. Az összeesküvés élén Merkulov, a leningrádi kerületi törvénytisztje és Vasziljev, a fehér gárda egyik tisztje állottak. Ketten megkísérelték, hogy bizottságokat alakítsanak, röpiratokat terjeszsenek és úgynevezett védőcsapatok szervezésén fáradoztak. Az lett volna a feladatuk, hogy leküzdjék a bolsevista katonaságot a német csapatok bevonulásaival egyidőben.

Unnepélyes keretek között avatják fel szeptember 6-án a nagyváradi és biharmegyei nemzetvédelmi keresztéseket

Történelmi kiállítás a városházán. A Nemzeti Múzeum kölcsönadja a Nagyváradra vonatkozó régiségeket

Nagyvárad. Saját tud. Felszabadulásunk második évfordulóján, ez év szeptember 6-án fényes ünnepség keretében történik meg a nagyváradi és biharmegyei Nemzetvédelmi Kereszt-tulajdonosok és várományosok avatása, fogadalomtétel és a Nemzetvédelmi Kereszt kiosztása. Nagyváradon eddig mintegy 180-an kapták meg a Nemzetvédelmi Keresztet, a megyében pedig 80-an. Ez természetesen nem a végleges létszám, mivel többeknek kérvénye kedvező elinté-

zés alatt van a Nemzetvédelmi Kereszt budapesti káptalanjánál. Az ünnepségen, a felavatáson már ezek is résztvesznek a Nemzetvédelmi Kereszt tulajdonosaival együtt.

Az ünnepség műsorát a Nemzetvédelmi Kereszt budapesti központi bizottságának utasítása nyomán állítják össze. Ez az utasítás már meg is érkezett Soltész Kálmán árvászeki ülnökhöz, aki a Nemzetvédelmi Kereszt nagyváradi és biharmegyei bizottságának elnöke.

Az ünnepi műsor

Az ünnepségre Nagyváradra érkezik a Nemzetvédelmi Kereszt nagyváradon 8 vagy 10 tagja. Az ünnepi műsor az Országzászló előtti tisztelgéssel kezdődik. A Himnusz elneklése után Hlatky Endre főispán mond ünnepi beszédet, majd a nagyváradon egyik tagja fog szólni az

újonnan felavatandókhöz. A nagyváradon tagjának beszéde után ünnepi óda következik, majd a fogadalomtétel és a nemzetvédelmi kereszt kiosztása. A Nemzetvédelmi Kereszt hős halottairól Uzdóczy Zdravetz István ny. tábori püspök fog megemlékezni, akinek Nagyváradra való utazása valószínű. A megemlékezés után zenekari szám lesz, amelyet a Városi Vasút zenekara fog előadni, utána pedig Soltész Kálmán, a nagyváradi és biharmegyei avatottak nevében megköszöni a kitüntetést.

Az ünnepség után egytálas bajtársi ebéd lesz az Arpád Lovászegyesület nyári helyiségében, délután pedig megbeszélések következnek.

Nagyszabású műsoros előadást rendez az Arpád Lovászegyesület

Szeptember hatodikát egyébként a város társadalmi egyesületei is meg fogják ünnepelni. Értesüléseink szerint az Arpád Lovászegyesület nagyszabású műsoros díszelőadást tervez.

Szeptember hatodikán fog megnyitni az a történelmi kiállítás a városházán, amely Nagyvárad város történetének emlékeit fogja felvonultatni a közönség előtt. Erre az alkalomra a budapesti Nemzeti Múzeumból elhozott Nagyváradra a városra vonatkozó régiségeket: Szent László idejéből származó pénzeket, a török hódoltság emlékeit, érmeiket, plaketteket. A kiállítás a városházán lesz és a hó végéig áll a közönség rendelkezésére.

Angol álmok a háború utáni Csehszlovákiáról

Stockholmból jelentik (MTI.): A Német Távírti Iroda jelentése szerint az angol külügyminiszter az alsóházban bejelentette, hogy a háború után Csehszlovákia határainak végleges rendezésekor a brit kormányt nem fogja befolyásolni semmi olyan változás, ami 1938-ban, vagy azóta következett be. Egy képviselő felvetette ugyanis azt a kérdést, hogy vajon a brit kormány még mindig kötelezőnek érzi-e a müncheni egyezmény határozatait? Ezen így válaszolt: Örülök, hogy megragadhatom az alkalmat és tájékoztathatom az alsóházat arról, hogy a mai napon jegyzék váltás folyt le köztem és a csehszlovák külügyminiszter között. Jegyzékemben kijelentettem, hogy a brit kormánynak Csehszlovák iránti politikáját az a tény határozza meg, hogy a brit kormány 1941 júliusában formálisan elismerte a csehszlovák kormányt, továbbá, hogy 1940 szeptember 30-án a miniszterelnök kijelentette, hogy a müncheni egyezményt maguk a németek semmisítették meg. Mivel tehát Németország szándékosan megszegte az 1938. évi csehszlovák vonatkozású rendelkezéseket, a brit kormány úgy tekint, hogy most már nem köti semmiféle kötelezettség ebben az irányban és Csehszlovákia határainak a háború végén történő végleges rendezésekor nem befolyásolja semmiféle olyan változás, amely 1938-ban és azóta következett be.

Zágrábról jelentik (Bud. Tud.): A nemzetvédelmi főparancsnokság rendelete értelmében augusztusban Zágráb városát este 8 óra 30 perctől reggel 4 óráig el kell sötétíteni.

Cripps mentegette a nyári üdülésre induló képviselőket

Londonból jelentik (Bud. Tud.): Cripps az alsóházban kijelentette, hogy Churchill a képviselőházi szünet előtt semmiféle további nyilatkozatot nem tesz a háborús helyzetről, miután a képviselőház rövid szünetére vonatkozó javaslatot előterjesztette Cripps, kijelentette, hogy ez a szünet nem üdülés a képviselők részére, hanem az a célja, hogy a képviselőknek alkalmat adjon más fontos teendők elvégzésére. Ha szükségesnek mutatkozik, akkor a szünet vége előtt is összehívják az alsóházat. Cripps javaslatát hozzászólás nélkül elfogadták.

Fenyegető az angolszások csendesóceáni helyzete

Sanghából jelentik (MTI.): A Stefani Iroda jelentése szerint az előző világháború alatt volt ausztráliai miniszterelnök Sidneyben beszédet mondott, melynek során a következőket jelentette ki: A csendesóceáni helyzet igen fenyegető és napról-napra súlyosbodik. Ausztrália népet nagyon izgatja, hogy a japánok megvetették a lábukat a Pápuák földjén, Port Moresbytól néhány mérföldnyire. Bura és Gona helységeket haldéktalanul vissza kell foglalni, ha ki akarjuk úzni a japánokat Új Guineából.

Az NST buenos-airesi jelentése szerint az egyik uruguayi rövidhullámú rádióadóállomása ellen bombamerénylet követtek el. A Continental CA. 2. állomásról van szó, mely az angolok és amerikaiak feketelistáján szerepelt. A rádióadóállomás egész műszaki felzer-

Apolló Filmszínházban

Csak 16 éven felülieknek

Nászút Haitiban

Belvárosi
Pénteken:

Vissza az úton

Tolnay Kláry, Mezey Mária, Csontos Gyula óriás filmje.

Csütörtökön utoljára:

Tisztító tűz

Marielle Balin és Tito Schipa fellépésével.

Szilassy L., Turay Ida, Csontos és Mály Gerő cigányzenés,
hangulatos filmóriása

HET SZILVAFÁ

Péntektől a CASINOBAN

Csütörtökön utoljára: Páger, Eszényi Olga: Földindulás.

Gazdag olajvidék kerül most a német csapatok kezére

Armavir előtt hidfőállásokat foglaltak el a német csapatok a Kuban partján

INDIA SZABADULNI AKAR AZ ANGOLOKTÓL

Amszterdamból jelentik (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Az indiai kongresszus végrehajtó bizottsága, mint a brit hírszolgálat jelenti, határozatot fogadott el, amelynek értelmében azt követelik Angliától, hogy a brit hatalom adja vissza India függetlenségét és ezzel India abba a helyzetbe kerülhessen, hogy az egyesült nemzetek szövetségese lehessen.

Bernből jelentik (MTI.) Az OFI jelenti: Az angol rádió közlése szerint abban az esetben, ha az angolok nem vonulnak ki Indiából, Gandhinak teljes hatalmat adnak a polgári engedetlenségi mozgalom vezetésére.

Egyiptomban viszonylagos csend van

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 799. közleménye: Egyiptomban a szárazföldi arcvonalon semmi említésre méltó esemény nem történt. Egyik nagyobb hajóegységünk légvédelme lelőtt egy angol gépet. Négy másikat a német vadászok lőtek le. Német gépek élénk tevékenységet

fejtek ki Alexandria vidékén. A tengely bombavetői tovább folytatták támadásaikat Málta ellen. A krími Feodozia vizein egy kisebb olasz torpedónaszádraj elsüllyesztett egy 5500 tonnás cirkálót. Valamennyi egységünk sértelesen visszatért támaszpontjára.

Több ellenséges hadoszlopot semmisítettek meg a németek

Berlinből jelentik (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti a Führer főhadiszállásáról. A véderő főparancsnoka közli: Német és román hadosztályok az Azovi-tengertől keletre széles arcvonalon közelednek. Jejszk-Tihoreck vasutvonalához. Az ellenség itt csak kevéssé áll ellen. A Kuban mentén fegyveres SS kötelékek kemény harcok után rohammal bevették Kropotkin fontos vasuti csomópontját. Ezzel a Kuban folyót több száz kilométer szélességben elvágták. Armavirtól északra a Kuban nyugati partján sikerült hidfőket kiépítenünk. Gépesített gyorscsapatok előretörése következtében több ellenséges hadoszlopot bekerítettünk és megsemmisítettünk.

A légi erő szünet nélkül támadta a visszavonuló hadseregeket és vasuti szerelvényeket, valamint vasutvonalakat bombázott. Zuhanóbombázók 24 szállítóvonatot megsemmisítettek.

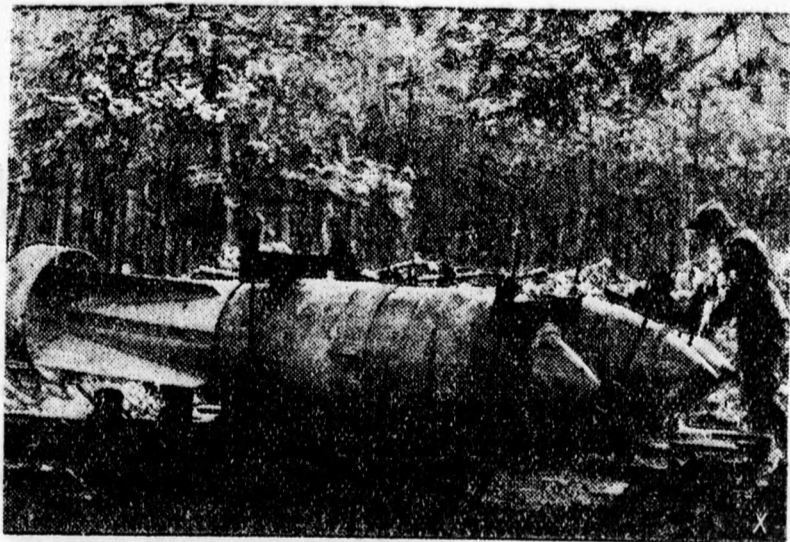
Olasz torpedónaszádok a Fekete-tengeren elsüllyesztettek egy 5500

tonnás szovjet cirkálót. A szovjet nagyobb erőkkel folytatta gyalogsági támadásait Rzev térségében. A szovjet tehermentesítő támadások össesomlottak. Az angol légi erő a szerdára virradó éjjel, kisebb erőkkel tervszerűen támadásokat hajtott végre a Rajna-Westfáliai iparvidék ellen. Egy ellenséges gépet lelőttünk. Könnyű német harcigépek telitalálatokat értek el Brighton hadifortosságú berendezéseiben. A Csatornában német aknaszedő hajók és brit gyorsnaszádok közt összetűzésre került sor. A harcok során egy gyorsnaszádot elsüllyesztettek, kettőt felgyújtottak és egyet megrongáltak a német egységek. A negyedikére virradó éjjel német gyorsnaszádok a Csatornában megtorpedóztak három 5.000 tonnát kitevő gőzöst. Két gőzös elsüllyedt. A harmadik elsüllyedését nem tudták megállapítani.

Szétbombázták a német repülőket a szovjet utolsó szabad vasutvonalát

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A szerdai hadijelentés kiegészítésül a következőket közlik: A szovjetnek nem

sikerült feltartóztatni a német előretörést a Don alsó folyásától délre, noha a folyók valóságban sorompóként áll-

Szovjet célpontoknak szánt 1000 kilós bombák egy Don menti erdőben.

Olasz gyorsnaszádok így semmisítettek meg egy orosz cirkálót

Rómából jelentik: (Stefani.) Illetékes olasz helyen a következő részleteket közlik a Fekete-tengeren elsüllyesztett szovjet cirkáló elleni harcáról: Egy gyorsnaszád éjjel tájban megpillantott egy cirkálóból és rombolókból álló hajó-kötéleket. Az olasz gyorsnaszád azonnal az ellenséges hajók felé vette útját és annak ellenére, hogy egyik motorja üzemképtelenné vált, megközelítette az ellenséget és két torpedót lőtt ki. Hatalmas robbanás jelezte, hogy az ellenséges hajót találat érte. Ugyanebben a pillanatban vette észre az olasz naszádát a szovjet romboló. Közben újabb naszádok érkeztek a hadszíntérre. Egy második olasz torpedónaszád 800 méterre megközelítette a cirkálót és két torpedót lőtt ki. Mindkét torpedó talált. A hajó négy perc múlva elsüllyedt.

Bose harcra szólította fel India népét

Bangkokból jelentik: (NTI.) Bose nyilatkozata szerint Japán megingathatatlan akarattal, hogy az indiai angol-amerikai támaszpontokat elpusztítja. Ha pedig ti — szözlött Bose rádió felhívásában India népéhez — nem tud-

játok Indiában az angolokat legyűrni, Japán fogja ezt elvégezni. Anglia kétséget kizáróan elveszti ezt a háborút, ezért India népének ezt üzenem: Gandhi körül sorakozva előre a teljes szabadság kivívásáig!

Laval ujjáépítő munkáját méltatta De Brinon nagykövet

Párizsból jelentik: (OFI.) De Brinon nagykövet a francia kormány főmegbízottja a megszállt területen szerdán délelőtt a sajtó képviselői előtt nyilatkozva hangoztatta, hogy Laval több, mint 3 hónap óta teljesíti politikai feladatát és egyedül ő állíthatja vissza Franciaországot a múlt méltó helyére. A kormányfő a tábornok legteljesebb bizalmát élvezve hidalta át azokat a nehézségeket, melyek közül egyesek súlyos akadályokat jelentettek volna. Ta-

nuja vagyok tevékenységének és biztosíthatom önöket arról, hogy a kormányfő sohasem csügged. Ebben a korszakban, amikor a láthatár szerencsésen világosodik fölöttünk, nem lehet eléggé lelkiükre kötni a felelős tényezőknak, emelkedjenek a helyzet magasztára és értsék meg, hogy Churchill, Roosevelt és Stalin hamis propagandája legfőként felelősek azokért a borzalmakért, melyeket elszennvednek és ez a propaganda a franciák legnagyobb ellensége. (MTI)

Pavolini miniszter rádióbeszéde az olasz katonákhoz

Rómából jelentik (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: Pavolini olasz népvélelői miniszter a különböző arcvonalak olasz katonáihoz szerdán rádióbeszédet intézett, melyben többek között kijelentette, hogy a háború tovább folyik és minél jobban távolodtak hazatörlől, annál jobban közeledtek a győzelemhez. Ez a háború igazi világháború, amely szükségessé teszi Olaszország részvételét minden arcvonalon. A hazáról, családról és otthonról van szó, ezek forog-

nak kockán, de szóban mindenekelőtt az olasz nép hírnevéről is.

Barcelonából jelentik: A Cabo Villano nevű spanyol gőzöst elvesztettek tekintik. A hajó július 26-án Buenos Airesből Barcelonába indult és több, mint 10 napja nem adott életjelet. Legutóbb a hajó kapitánya tudatta, hogy a hajó erős viharba került. Valószínű, hogy a hajó 36 főnyi legénységével és 6000 tonna bűzarakományával együtt elpusztult. (MTI)

Pétain tábornagy kihallgatáson fogadta Laval francia kormányfőt

Vichyből jelentik (MTI.) Az OFI jelenti: Laval francia kormányfő szerdán hosszabb megbeszélést folytatott Pétain tábornaggal, akinek jelentést tett legutóbb Párizsban folytatott meg-

beszéléseiről. Laval azután fogadta a közlekedésügyi minisztert, a földművelésügyi minisztert és a légi állandó kormánybiztosát.

Elsüllyesztettek egy amerikai tartályhajót az Atlanti-óceánon

Stockholmból jelentik (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A senectadi rádió jelentése szerint az Atlanti óceánon ellenséges tengeralattjárók el-

lyesztettek egy közepes nagyságú amerikai teherhajót. A Karibi-tengeren egy közepes tonnatartalmú brit teherhajót torpedóztak meg és elsüllyesztettek el.

Tűzfal a sivatag a katonákkal

Két ellenséges parancsnoki tőrzs 50 méterre egymástól

Valahol a Szahara szélén. Mélyen egyiptomi területen állomásozik egy német léghárítóezred törzskara. A környéket csak nemrég ürítették ki az angolok. A 8.2 centiméteres gyorstűzeiő ágyuk hihetetlen pontos tüze és a nyomukban előzúduló páncélkocsik megtették a magukét. Közvetlen közelben néhány domb mögött már a tenger morajlik. A tikkasztó főréságban senki sem sejt, hogy e néhány ártatlan domb háttérében nyomorúságos pálmák és kopasz mézsköszirtek között egy véletlen ott felejtett angol brigádparancsnokság vesződik a megszakadt rádiósszeköttes helyreállításán. Egymástól alig 50 méterre két ellenséges parancsnoki tőrzs tanyázik, anélkül, hogy egymás jelenlétéről valamit is tudnának!

A törzsróvos fűródni indul

Ebédidő tájban a német törzsróvos megunja az unalmas várakozást és fűródni indul. Természetesen nem gyalog — ebben a zsbasztó hőségben senki sem tesz egy lépést sem szükségtelenül — hanem egy zsákmanóvált angol autóval. Utközben sátrakat lát, körülötte többé-kevésbé meztelen embereket. Egyik másik az angolok ismert lapos rohamsisakját hordja. Alapjában véve nem meglepő látvány, hisz a német hadfi is szívesen mutogatja magát angol díszben, de mégis! A törzskarnak nem volt tudomása arról, hogy a közelben szomszédai lennének és a sivatagban mindig számolni kell a meglepetésekkel. Az angolok nem ügyelnek az angol kocsira, így a törzsróvos minden feltűnés nélkül visszafordulhat, hogy biztonságosabb körülmények között utána nézzen a dolgoknak. Néhány fegyverest vesz magamellé és most már egyenesen a furcsa tábornak hajt.

Hinni sem akar a szemeknek: csakugyan angolok!

Néhány figyelmeztető lövés és az angolok, nagyobbrészt a vízben, savanyu ábrázattal emelik fel karjukat. Egy tábornok, több tiszt és 25 katoná indul útnak a fogságba. Rádásul az orvos autója is megfiadzik egy nyelc hengeres luxus-Forddal.

Nem szabad átmenni!

Ugyanaz a törzsróvos. A fergeteg elvonultával sebesültek után nyomoz a csatatéren. Munkájában annyira elmerül, hogy észre sem veszi, milyen messzire került már a német vonalaktól.

Hirtelen drótakadályra bukkan. Az egyik oldalon keskeny ösvény, a másikon, amint a térkép mutatja, aknamezők.

Amikor felpillant, egy angol őrszemmel találja magát szemben. Az őrszem mögött világosan láthatók az ellenséges állások. A törzsróvos, aki gondolatban még mindig sebesültjeinél időzik, olyan zavarba jön, hogy nem jut más észébe, mint a meglehetősen naiv kérdés: „May I pass?” — Szabad átmennem?

Az őrszem, akit a saját nyelvén hangzó kérdés vagy talán a fényesen csillogó vörös kereszt nem kevésbé mezevar, gyámoltalanul makogja:

„No, no!” és ideges mozdulattal ad jelet a visszavonulásra.

Több biztatásra csakugyan nincs itt szükség. A törzsróvos gyorsan megfordul kocsijával, teljes sebességre kapcsolja a motort és elviharzik. Csak a lőtávoból kiérve, két kilométer után mer visszpillantani: az őrszem még most is egykedvűen ott álldogál. Eszébe sem jut, hogy utána löjjön. Ez volt a szerencse!

Teríngettét! Most az egér jól kialudtam magam!

Már napok óta tart az üldözés, pihenő nélkül. Végre egy kis alvási lehetőség. A léghárítóüteg „süüdszót” formál. A kocsikon, az ágyuk mellett, az ágyukon vagy egyszerűen a homokban pillanatok alatt álomba merül mindenki. Sátrakat verni, fekvőhelyet készíteni — mindez csak az alváásra engedélyezett rövid idő fölösleges pocskolása lenne.

Az egyik tűzér véletlenül az ütegtől néhány méterre távolabb hajtotta álomra a fejét. Több nap után most alszik először. Néhány óra múlva, alig éjfél után, amikor a hold újból megkezdte pályáját az égen, riadó. Indulás tovább. A felszedelőzködő társaság kiáltozásával messze körzetben felveri az éjszaka csendjét, minden bokrot, minden bombatölesért átkutat, az igazak álmát alvó tűzér azonban mindebből semmit sem hall. Társai abban a feltevésben, hogy talán másik üteghöz keveredett véletlenül, végül is felhagynak a reménytel és tovább vonulnak.

Mit nem tesz a véletlen, még ugyanazon az éjszakán egy kötelekötől elszakadt páncélkocsi ugyanazt a helyet szemeli ki táborhelynek és anélkül, hogy keresné, az alvóra is rábukkan. A legénység rázza, költögeti a tűzért, de minden hiába. Nyomat sem mutatja az életjelnek. „Megg halt!” — állapítják meg. „Reggel, ha világos lesz, majd eltemetjük”, hatá-

„Aldozunk honvédeinkért, akik életüket kockáztatják a magyar jövőért!”

Az Erdélyi Párt országos központjának felhívása

Az Erdélyi Párt országos központja az alábbi felhívást intézte a Párt vidéki tagozatai útján Erdély magyarságához: „Világrészek harcolnak kellős közepén a magyarság egy szívvel-lélükkel az aggódó szeretet minden aldozatkészségével a harctéren küzdő honvédeink mellett áll. Erdély magyarsága már számtalanszor bizonyoságot tett arról, hogy tettekkel is kivesszi részét azoknak küzdelméből, akik életüket kockáztatják a boldog magyar jövőért. Abban a nagy küzdelemben, amely az új Európáért folyik, nemzetünk boldogabb jövője érdekében, nemcsak a hadseregnek kell minden áldozatot meghozni, hanem az itthonmaradottaknak is köteleltsége, hogy méltók legyenek magyar multukhoz. Honvédeink tegyverrel a kezükben életük kockázatásával dicsőséget és megbecsülést szereznek a magyar névnek. Történelmi multunk ősi hagyományaihoz híven veráldozatok árán kivívják a végső győzelmet nagy szövetségeseink oldalán. A magyar haza minden igaz fiának tisztában kell lennie azzal, hogy a most folyó háborúban nemzeti létünk, családi tűzhelyeink nyugalma és gyermekeink jövője érdekében semmilyen áldozattól sem szabad visszahátrálniunk.

A felszabadult Erdély magyarsága a multban is tanujelét adta, hogy a legmesszebbmenő aldozatkészséggel támogatja mindazokat a kezdeményezéseket, amelyek hős honvédeinknek bizonyoságot akarnak nyújtani az itthonmaradottak szeretetéről. Kormányzatunk és hadvezetőségünk gondoskodni arról, hogy harctéren küzdő honvédeink semmiben sem szenvedjenek hiányt, mégis mindannyian átérezzük, hogy mit jelent az idegenben küzdő honvédeknek, hogy a szeretetadóományok útján érezhetik az itthonmaradottak féltő gondoskodását. Fel kell készülnünk arra, hogy esetleg újabb téli hadjárat következik. Magyar köteleltség tehát, hogy jóelőre olyan mozgalmat szervezzünk, amelynek segítségével honvédeink kitűnő felszerelésük mellett újra tapasztalhatják az itthonmaradottak gondoskodását.

Országszerte megindult a téli ruhasegély-akció. A felszabadult Erdély népének méltóképpen ki kell vennie részét ebből a mozgalomból. Szükség van az egész magyarság áldozatkészségére. Eppen ezért felhívást intézünk az Erdélyi Párt tagozatai útján az összes magyar testvéreinkhez, hogy a legnagyobb lelkesedéssel támogassák az ország harctéren küzdő honvédeink részére a téli ruhaneműek gyűjtését. Gyűjtsünk érmeleget, szőrmés kesztyűket, kötött-szővött alsónadrágot, sí-felszerelést, sí-cipőt, hőszemüveget, tábori sapkát, szőrmés sapkát, lábszármegítő, szőrmés mellényt és takarót. A magyar asszonyoknak legszebb köteleltsége, hogy kötdődelutánokon együttesen dolgozzanak a téli ruhasegély-mozgalom érdekében. Aldozunk honvédeinkért, akik életüket kockáztatják a magyar jövőért. Hisszük, hogy ez a felhívás a nagyvárosokban éppen úgy megtalálja az útát a magyar szívekhez, mint a legeládogottabb kis falvakban. Mindannyiunknak csak egy köteleltsége lehet: minden áldozatot meghozni a magyar nemzet jövőjéért küzdő honvédek érdekében.

Dr. PÁLL GYÖRGY
az Erdélyi Párt főtitkára.

Gróf TELEKI BELA
az Erdélyi Párt országos elnöke.

rozzák el és maguk is nyugovóra térnek.

Ebresztő után sietve kimélyitenek egy gránátölesért és fakeresztet ácsolnak. Amikor azonban a halotyat felnyalabolják, hogy örök nyugalomra helyezték, az egyszerre csak fel egyenesedik, jót nyujtózik és jókedvűen megszólal: „Teríngettét, most az egyszer jól kialudtam magamat!” (MN)

Husz harci repülésben vett részt eddig a Kormányzóhelyettes

Üzent az ifjuságnak rádió keresztlül Horthy István repülőhadnagy

A Budapesti Értesítő jelenti: Szerdán este Horthy István repülőfőhadnagy hangját hallhattuk a rádióban. A több hét óta a keleti fronton szolgálatot teljesítő kormányzóhelyettes, a Don feletti bevetésekről visszatérve beszélgetett a rádió riportterével. Arra a kérdésre, hogy mit üzen haza az ifjuságnak, ezt válaszolta: azt üzenem, nehezen tudok szebbet elképzelni, mint háboruban vadászrepülőnek lenni. A kormányzóhelyettes eddig husz harci repülésben vett részt, tizenkettőben az ellenség felett huszonhat és fél órát töltve a levegőben. Rajának élén a legveszélyesebb feladatokat oldotta meg. Alárendeltjei lelkesen, melegen beszélnek nyugalmáról, tudásáról, bátorságáról, udvariasságáról.

Pénzadóományt juttatott katonáinknak a váradi Bulgár-Magyar Kultur-egylet

Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradi Bulgár-Magyar Kultúregylet 1030 pengő pénzadóományt juttatott a főispáni hivatalhoz azzal a kéressel, hogy az összeget juttassa el a Vörös Kereszthez a harctéren küzdő katonáink támogatására. A főispáni hivatal az adományt rendeltetési helyére juttatta.

Jelentkezzenek a Romániába utazó diákok az engedély átvétele végett a rendőrségen

Nagyvárad. Saját tud. A rendőrség felhívja mindazokat a diákokat, akik Romániában élő szüleik meglátogatására engedélyt kértek, sürgősen jelentkezzenek a rendőrség földszint 32. számú szobájában, miután az igazolványok a minisztériumból megérkeztek és azoknak átvételét azonnal meg lehet kezdeni.

Százhusz munkás dolgozik a hegyközpályai utszakaszon

Nagyvárad. Saját tud. Ismeretes, hogy a hegyközpályai útépitéshez 520 ezer pengőt szavazott meg a város. Az útépités munkálatát 120 munkás végzi igen gyors tempóban. A város részéről tegnap helyszíni szemlét tartottak és meglelgedéssel állapították meg, hogy az úttest megfelelően készült és rövidesen átadják a forgalomnak, ami a nagyváradi piacra bizonyára fellendülést fog eredményezni.

NÉPEK TALÁLKOZÓJA

A DEBRECENI NYÁRI EGYETEMEN

Nagy érdeklődés a nemzetiségi kérdéssről szóló előadások iránt. Antal István nemzetvédelmi propagandaminiszter tartja a befejező előadást

(Kiküldött tudósítónk beszámolója.)

II.

Rendkívül nagy az érdeklődés a nemzetiségi kérdésben hirdett előadások sorozata iránt. Közigazgatási, bírósági és tanügyi tisztviselők, tanítók és tanárok is messzi vidékekről szép számmal gyűltek össze hallgatónak, s az előadások nyomán egyes gyakorlati kérdések is megbeszélésre kerültek. A bevezető előadást Pataky Tibor államtitkár tartotta, kinek előadásáról már a Magyar Távirati Iroda közléseket hozott. A szentistváni államalkotó gondolat mai gyakorlati alkalmazása irányáról, a nemzetiségi nyelvek és népművelődések szabadságáról szólott a bevezető előadás, s ugyanilyen szelleműek voltak a keddig elhangzott előadások is. A megbeszéléseken az egyes vidékek különleges kérdéseit tárgyalják meg, s érdekes megvilágításba kerülnek azok a lehetőségek, hogy a magas szempont és őszinte jóakarattal magyar politika milyen megértésre és fogadtatásra számíthat az egyes nemzetiségek körében. A megbeszélések eredménye már eddig is az, hogy ki kell tartani a jóakarattal, a nemzetiségeket testvériesen kezelő ősi magyar nemzetpolitikai irány mellett.

Előadók és előadások a következők: Flachbarth Ernő debreceni egyetemi ta-

nár: „A nemzetközi kisebbségi jog legújabb fejlődése”, Kósa Kálmán miniszteri osztályfőnök: „A hazai nemzetiségi iskolaügy”, Kovács Alajos ny. államtitkár: „A magyarság számbeli súlya Magyarországon történelmünk folyamán és jelenleg”, Makkai Sándor debreceni egyetemi tanár: „A nemzetiségi kérdés szabályozásának lelki feltételei”, Moravcsik Endre miniszteri osztálytanácsos: „A magyar társadalom és a nemzetiségek”, Oszwald György miniszteri tanácsos: „A hazai nemzetiségek jogi helyzete”, Ottlik László kolozsvári egyetemi tanár: „Nemzetiségi politikánk a tudomány tükrében”, Szabó István budapesti egyetemi tanár: „A magyarországi nemzetiségek telenüélet-története.”

Az egyes hazai nemzetiségek problémáiról több előadó ad ismertetést: Balla Pál miniszteri tanácsos a Délvidék nemzetiségi viszonyairól, Birkás Géza miniszteri titkár a magyarországi németekről, Deák Leó zombori főispán a szerbekről, Illiczy Sándor kanonok, kárpátaljai főtanácsadó a ruténekéről, Makkai László kolozsvári tanár a románokról, Pukánszky Béla debreceni egyetemi tanár a magyarok és németek egyházairól, Sziklay László kassai egyetemi szakelőadó a szlovákokról, Tim József történetíró a horvátokról, bunyevácokról és vendekről.

nevezett, hogyan lettek a kapitalizmus túlhatalmának a lenyűgözőtjei és kihasználói, s hogyan fordultak szembe a népek közérdekeivel. Hogyan lett a szenczióhajhászás sajtótartalommal, s ezen az úton a gazdasági nyereszkekés mind izléstelenebb módszerévé. A népek öntudatának megromlása következett ebből, mely ellen aztán a népszellem egészséges föltámadása lépett föl, s tulajdonképpen a mostani világháborúban ez a föltámadott népszellem vívja a maga nagy harcát a gazdasági túlhatalmasodások nagy önzéseivel szemben. Az előadó úgy jelölte meg a fejlődést, hogy az egyéni szabadságok helyett a magasabb szempontú népszabadságok szolgálata lép, mely az egyéneknek szerve-

sebb alkalmazkodását kívánja meg s a szürnázimusz helyébe a publicisztikát hozza.

Másik előadás a Gáspár Jenő sajtókamarai igazgató-főtisztarté volt, ki részletes és összefoglaló ismertetést adott a magyar ujságírás keresztényesítéséről, a Sajtókamara szervezetről s az ujságírói jóléti intézményekről. Még vasárnap a sajtó munkásai és a közigazgatás vezető emberei részére Lossonczy István közellátási miniszter is nagyobb szabású ismertetést adott a tárcája körébe vágó kérdésekről, s ráutalt arra, hogy a közönség megértésének és bizalmának fölkeltését és állandósítását hogyan szolgálhatja a sajtó munkája. A belső front lelki szilárdsága függ ettől a munkától. A miniszter szavai után Kőlcsey Sándor debreceni polgármester az érdekképviseletek és az országos közérdek közötti kiegyenlítés módjairól szólott, s ebben a tekintetben a közgazdasági sajtótól kívánta, hogy a magasabb szempontokat mindjában kihangsúlyozza. A sajtó munkásai részéről vitéz Kolozsváry-Borcsa Mihály sajtókamarai elnök ett fogadalmat, s kijelentéseket, hogy az ország nagyerdekei szolgálatára készen állanak.

Az ujságíróképzés kérdése

A sajtótanfolyam további előadásai között első volt a Mihelics Vid egyetemi magántanáré, ki a budapesti Sajtó-főiskolai Tanfolyam igazgatója, s ki lapunk régebbi közönsége előtt is ismeretes, mert annakidején, az 1934. körüli időben az ő közléseben hoztuk azt a nagyjelentőségű állásfoglalást, melyet a katolikus tudósok freiburgi világkonferenciája a népkisebbségi kérdés megoldására kidolgozott. Az illető állásfoglalás a népkisebbségek kollektív személyiségének elfogadását ajánlotta a megfelelő társadalmi és gazdasági önkormányzatok rendszerével.

A tudós előadó most Debrecenben az ujságíróképzés témájáról tartott előadást. Ismertetette a két szélső álláspontot abban a tekintetben, hogy az ujságírók képzése tekintetében mi a kívánatos. Egyik szerint az ujságírás a szabad művészetek közé tartozik, ami semmi formai megkötés alá nem kerülhet. Másik szerint a szakzerű ismeretekre való főiskolai képzés nélkül ujságírói foglalkozásba senkise kezdhet. E két vélet között az otasz rendszer a

gyakorlati és az elméleti képzettség kifejlesztésével gondoskodik az ujságírók új nemzedékéről. Az amerikaiaknál viszont több egyetem van, mely tisztán csak ujságíróképzéssel foglalkozik, s ilyen diploma nélkül ujságírói pályára senkit sem engednek. A különböző rendszerek alkalmazását befolyásolja sok szempont; így a szellemi munkanélküliség növelése is előállhat, ha a sok formailag képzett ujságíró nem kap elhelyezést. Viszont az ujságírói magasabb képzést, a foglalkozásnak bizonyos szempontú előfeltételekhez kötését megkívánja az, hogy az ujságírásnak népszerűsége a hivatás, s e hivatást kellő előkészület nélkül nem lehet jól teljesíteni.

Az ujságíróképzés módjai és országkinti helyzete felől Mihelics Vid az egész világra kiterjedő áttekintést adott. Magyarországon a Sajtókamara megszervezése után három éves gyakorlat mellett főiskolai képzést is megkívánnak, s gyakorlatot csak érettségi vizsgásonak lehet kezdeniök.

A sajtótanfolyam előadásai sorrendje

A debreceni sajtótanfolyam előadásának a sorrendje a felsorolt előadások után a következő: Hankiss János debreceni egyetemi tanár az ujságírás műfaj-problémáiról; Wolff Gusztáv budapesti német követségi sajtófőnök ismerteteti a német sajtó és ujságírás helyzetét; Stendardo Alfréd budapesti olasz követségi sajtófőnök ismerteteti az olasz sajtót és ujságírást; Zolnai Béla kolozsvári egyetemi tanár a magyar stílusproblémákról ad elő, Cvetkó Lázár budapesti bolgár követségi sajtófőnök a bolgár sajtót és ujságírást ismerteteti; Milleher Rezső debreceni egyetemi tanár több órában a politikai földrajz legújabb adatait hozza; Dulin Elek miniszteri tanácsos a magyar sajtójogról; Nyireő István debreceni könyvtárigazgató a sajtó történe-

téről ad elő, következő napon magam tartok előadást az erdélyi sajtó közelmúltjáról. Majd vitéz Nagy Iván következik a külföldi sajtóról szóló előadással. Aztán a következő héten sorra jön Dobay Tibor budapesti szerkesztő előadása a törvényességi rovatról, Kilián Zoltán szerkesztő a sajtóról és rádióról, Mihelics Vid egyetemi tanár a sajtóról és tudományról, Papp Jenő budapesti szerkesztő a színházi rovatról, Hegedűs István budapesti szerkesztő a közgazdasági rovatról. Következik Benyovszky Pál debreceni főszerkesztő előadása „A fővárosi sajtó vidéki szemmel”, aztán másnap Molnár József budapesti szerkesztő előadása „A vidéki sajtó fővárosi szemmel”. E két téma körül bizonyos vita is várható. Előad még Raj-

Előadások az egyházak és nemzetiségek közti vonatkozásokról

A nemzetiségi kérdés egyes különleges vonatkozásai felől is érdekes előadások ígérkeznek. Balogh Béla debreceni egyetemi magántanár a magyarországi nemzetiségek embertani sajátosságairól tart előadást, Boda István kassai egyetemi címzetes tanár a nemzetiségekről lélektani szempontból, Bozóky Ferenc debreceni egyetemi tanár a nemzetiségi kérdés gazdasági vonatkozásairól, Hankiss János debreceni egyetemi tanár a magyar kultúrától és a nemzetiségek kulturáiról, Járosi Andor kolozsvári evangélikus esperes az evangélikus egyház nemzetiségi vonatkozásairól, Nagy Géza kolozsvári református teológiai tanár a református egyház nemzetiségi vonatkozásairól, Pfeiffer Miklós pápai prelátus, kassai kanonok a

katolikus egyház nemzetiségi vonatkozásairól.

A nemzetiségi kérdéssről szóló előadások sorozatát, mint jeleztük, Pataky Tibor államtitkár nyitotta meg, s augusztus 17-ikén még egy záró előadást fog ugyanő tartani. Ugyanakkor az előadások utáni megbeszélések anyagáról is összegező tárgyalás lesz, melyben megállapítják, hogy a nyári egyetemre meghívott tisztviselők és tanítók foglalkozásuk milyen eredményre jutottak a gyakorlati kérdések dolgában. Kétségtelen, hogy a debreceni nyári egyetemnek ez a munkája egységes szellemet és nagy átfutottságot fog belevinni a nemzetiségi kérdés tekintetében úgy a közigazgatás, mint a közoktatás országos szervezetébe.

Nagyfontosságú előadások a sajtótanfolyamon

Különleges érdekessége a debreceni nyári egyetemnek a sajtótanfolyam, melyre a Sajtókamara támogatásával különösen a vidéki fiatalabb ujságírói nemzedékből gyűlt össze közönség. Azonban a nyári egyetem egyéb hallgatósága is szívesen látogatja ezeket az előadásokat, melyekben nemcsak az ujságírók munkájáról van szó, de az ujság és a társadalom közötti összeköttetések szellemi és gazdasági változatai-

ról is, aztán a külföldi sajtószervezetek és a hazai sajtószervezetekkel szemléltető összehasonlításra kerülnek.

A bevezető előadást vitéz Kolozsváry-Borcsa Mihály sajtókamarai elnök tartotta, ki valóságos történelmücséleti előadásban tárta föl a gondolat szabadság és a gondolat terjesztés szabadsága fejlődésének az útját. Rámutatott, hogy ezek a szabadságok — amiket Széchenyi István — „a legszebb emberi jogok”-nak

Tisztelettel értesítjük a vámörlesre jogosított n. é. közönséget, hogy augusztus hó 1-től kezdve buza, rozs

vámörlesét megkezdjük.

Váradi Malom és lpartelepek R. T. Tamás tábornok-utca 22.
Kocsán János-utca 40.
Kocsán János-utca 21. alatti telepeinken.

Miss Ferenc országgyűlési képviselő, a „Magyar Futár” főszerkesztője „A kép és a propaganda” címmel, Desseffy Gyula gróf budapesti főszerkesztő a néplap problémájáról, Berkes Róbert kormányfőtanácsos, a budapesti Központi Sajtóvállalat igazgatója a kiadóhivatáról és szerkesztéséről, a Radnai Endre, az „Új Magyarország” szerkesztője a politikai rovatról. Következő héten Tóth László, a Nemzeti Újság főszerkesztője ad elő a mai szerkesztéséről. Zimmer Ferenc kormányfőtanácsos, a Magyar Távirati Iroda főszerkesztője a német hallgatók részére németül, Melocco János budapesti szerkesztő az olasz hallgatók részére olaszul ismerteti a magyar újságírást és a sajtókamarát.

A szlovákiai magyarság vezetője is előadást tartott

Mielőtt befejezném a nyári üzeméről szóló ismertetésem, meg kell még említenem, hogy kedden délelőtt a többi érdekes előadások között szerepelt gróf Eszterházy Jánosnak, a Szlovákiai Magyar Párt elnökének előadása, mely két órán át tartott, közben tíz percnyi szünettel. Az előadás címe: „A nemzetiségek viszonya az államhatalomhoz”. Az előadó előbb a magyarországi nemzetiségekkel való együttélés történetét mondotta el, kimutatva, hogy Magyarország minden időben elől járt a másnyelvű lakói iránti megértésben, s a nemzetiségek jogviszonyai rendezésében is túlhaladta és évtizedekkel, sőt évszázadokkal megelőzte a nemzetközi rendezéseit. A magyarországi németiséggel ki is fejlődött a legmelegebb baráti együttérzés; a többi nemzetiséggel nem ilyen megnyugtató a viszony. Továbbiakban a szlovákiai magyarság viszonyait ismertette, s elmondotta azt a folyamatot, hogy az új államalakuláshoz való őszinte alkalmazkodás mellett mit tett a magyarság a maga magyar hűsége megőrzésére. Ismertette azt a jóbarátságot, amelyben a szlovákiai németiséggel vannak, s hogy az államhatalom vezetőinél is megértés van a magyarság iránt. Kifejezte azt az óhaját, bárha a magyarországi nemzetiségek is olyan őszinte nyíltsággal kifejeznék, mint ahogyan ezt ő tette Szlovákiában, hogy ő az állam iránti hűséget mindig össze tudja egyeztetni a maga népe iránti hűséggel. E két hűség összeegyeztetésétől függ a jövő európai népvizonyok rendezése.

Eszterházy előadására óriási közönség gyűlt össze, s így az előzőiről hirtetett tanterem helyett az egyetem „Auditorium maximum”-ában (legnagyobb hallgató termében) kellett megtartani. A közönség az előadást nagy lelkesedéssel fogadta.

Dr. Paál Árpád.

Társadalmi összefogást készítenek elő a nagyváradai egyesületek

Dr. Hlatky Endre közös megbeszélésre hívta össze az egyesületek vezetőit

Nagyvárad. Saját tud. Ismeretes, hogy a három hazafias szervezet, a Vitézi Rend, a Tűzharcos Szövetség és a Nemzetvédelmi Keresztesek tömörülése Budapesten közös gyűlést tartott az egységes nemzetvédelem munkájának megbeszélésére, s belső front kérdéseinek megoldására. Az emlékeztető gyűlésen maga a miniszterelnök, Kállay Miklós mondott nagy beszédet az egység, az összefogás szükségességéről, hangoztatva, hogy a külső front erősségét a hazai front szilárdságával kell alátámasztanunk.

Az egységes munkára való felhívás nyomán dr. Hlatky Endre, Nagyvárad főispánja szerda délután 5 órára egybehívta a város nagyobb társadalmi egyesületeinek, érdekvédelmi csoportjainak vezetőit, hogy megbe-

séeljék és előkészítsék az összefogást és az egységes munkálkodást. Az értekezleten, amely a városháza kistanácstermében volt, megjelent a városi főispán és feleségén kívül dr. Czifra Kálmán megyei főispán, Báthory-Szűcs Sándor vezérőrnagy, vitéz Nadányi János alispán, Rávécs ezredes, a nagyváradai és biharmegyei levétkörzet parancsnoka, szotyori Nagy Dezső pénzügyigazgató, dr. Horváth György rendőrfőtanácsos, Mikolczy Ferenc gyógyszerész, Hasznos Imre igazgató, Tripsó Sándor ny. táblaelnök, dr. Gyapay László h. polgármester, Vitan Zoltán igazgató, Szabó János képviselő, Nagy János, Vargha Jenő, Soltész Kálmán és még sokan mások a különböző egyesületek és szövetségek képviselőitében.

Mi a teendő ?

Dr. Hlatky Endre főispán az értekezlet megnyitása után ismertette a szükséges teendőket. Felkérte az egyesületek képviselőit, hogy saját egyesületükön belül minél előbb határozzák el az együttműködést és határozat útján egy következő értekezleten jelentsék azt be, hogy ennek alapján hozzákezdhetnek az egységes munkaterv megvalósításához.

Dr. Hlatky Endre után Báthory-Szűcs Sándor vezérőrnagy ismertette az egységes munkaterv főbb pontjait. Az egyesületközi együttműködésnek feladata lenne többek között a véradás, a honvédek téli ruhával való ellátása, a bajtársi szolgálat, a női honvédek munkájának irányítása.

Szabó János a Nemzeti Munkaközpont részéről szólott hozzá az együttműködés tervéhez. Hangoztatta, hogy a nemzetvédelem keretein belül feltétlenül szükség van a munkássággal való fokozott foglalkozásra. Nemzetvédelmi előadásokat kell tartani a munkásoknak. Mindent meg kell tenni a munkásság életszínvonalának emelésére és a lakáskérdés megoldására.

Szabó János felszólalása után megbeszélésre került még a szeptember 6-i ünnepek kérdése. Mivel a gyülekezési tilalom fennáll, az idén is csendes ünnepség lesz a különböző egyesületek rendezésében.

Megállapították a vidéki szintársulatok által bemutatható darabok számát

Nagyváradon legfeljebb 46 bemutatót lehet tartani

A Színművészeti Kamara már korábban elhatározta, hogy a vidéki színészek művészi színvonalának biztosítása érdekében megállapítja a vidéki szintársulatok által bemutatható darabok számát és előírja, hogy egy-egy bemutató hány próbának kell megelőznie. Sok panasza hangzott el arról, hogy a vidéki társulatoknál egymást követik a premierek és a sűrű bemutatók miatt a darabok megfelelő előkészület és betanulás nélkül kerülnek előadásra. A kamara választmánya most tartott ülésén fixározta ezt a korábbi ha-

tározatot és megállapította, hogy az egyes szintársulatok maximálisan hány darabot mutathatnak be egy-egy szezon folyamán. Eszerint a szegedi, debreceni, pécsi, kassai, nagyváradai és miskolci kerületi társulatoknál, ahol az évad hét-hét hónap, legfeljebb 46 operett és próza darab kerülhet bemutatásra. A szabadkai, győri, szatmárnémeti, soproni, munkácsi és békéscsabai társulatok legfeljebb 40 operettet és próza darabot adhatnak elő, a többi szintársulat szintérvadonként csak 36 darabot adhat elő. A meghatározott előadásszámon felül tetszés szerint mutathatnak be operákat. Elhatározta egyidejűleg a választmány, hogy egyes darabok előadásának előkészítésére tartandó próbák száma tekintetében a színházi törvényekben meghatározott próbarendnek érvényt szerez azzal, hogy a kiküldendő ellenőrök a próbakönyvből kötelesek ellenőrizni, vajjon az egyes darabokból az előírt próbák megtartottak-e? A kiküldendő ellenőrök megvizsgálják minden alkalommal a színház könyvelését és érdeklődni fognak a város vezetőségének véleményéről a társulat hangulata felől. (Magy. Tud.)

Talpbőrt kapnak a postások

A közellátásügyi miniszter a postakézbesítők és távirtdamunkások leg-sürgősebb szükségletének kielégítésére a posta részére talpbőrt utalt ki. A szétosztást kizárólag a szolgálati szempontok figyelembevételével végzik. Talpbőrt csak annak a postakézbesítőnek és külső vonalépítésznek foglalkoztatott távirtdamunkásnak szabad kiadni, aki szolgálata teljesítése közben a bőrtalpu cipő viselését nem nélkülözheti. Ezek csak akkor igényelhetik talpbőrt, ha nincs jóállapotban lévő bőrtalpu cipőjük és a talpalásra multhatatlanul szükségük van. Az igénylő alkalmazzák a résul. Ebből kifolyólag ismételt felmonként 12 pengő térítést tartoznak fizetni. Ezalkalommal felhívták a feldett helyen dolgozó postásokat, hogy műtalpu vagy fatalpu cipőt használjanak. (Magy. Tud.)

Milyen foglalkozási ágakban keresnek munkát és találhatnak elhelyezkedést a váradai munkanélküliek ?

(Nagyvárad.) A nagyváradai állami Munkaközvetítő Hivatal augusztus hó 5-én kelt kimutatása szerint az elmúlt héten elhelyezett 37 egyént.

Jelenleg foglalkozást kaphatnak:
7 kovács, 1 kerékgyártó, 5 szolgakifutó, 4 cipész, 1 bejáró-takarítónő, 1 kömüves, 3 vasestergályos, 1 bádogos, 1 ács, 1 galvanizáló, 2 szövő, 1 timár, 3 háztartási alkalmazott, 5 mindenek szakácsnő.

Foglalkozást keresnek:
55 ipari szakmunkás, 31 gyári betanított és egyéb segédmunkás, 6 üzleti alkalmazott, 4 magántisztviselő (nő), 41 állandó háztartási alkalmazott, 10 bejáró-takarítónő, 4 mindenek szolgáló, 1 kertész, 1 kapus.

Betöltendő tanonchelyek:
1 horbély, 2 szabó, 3 asztalos, 1 szűcs, 2 lakatos, 1 fényképész, 2 bőrröndös-szűgyártó, 1 puskműves, 1 villanyszerelő.

Elhelyezést kereső tanoncok:
1 lakatos, 1 nyomdász, 1 műszerész, 2 géplakatos, 1 kereskedő, 1 szabó, 1 villanyszerelő.

Elhelyezkedést kereső ipari szakmunkások: asztalos 9, bográr 1, horbély 2, bútorgyártó 2, cipész 4, cipőfelsőrész-készítő 1, fényképész 1, gépész 5, gépkocsivezető 1, mészáros 3, kovács 4, kömüves 3, lakatos 5, molnár 2, műszerész 1, szabó 4, szűgyártó 1, szűcs 2, vasestergályos 1, villanyszerelő 3.

A közvetítés teljesen ingyenes. A munkakeresők személyesen jelentkeznek.

Háziversenyt rendez a Törekvés

A Törekvés úszószakosztálya augusztus 8-án szombaton délután 6 órai kezdettel a városi partfürdőben háziversenyt rendez.

Ez a verseny egyben előkészítője lesz a 15-16-án megtartandó Erdély kerületi úszóversenynek.

Atvettem
Ifj. Popper József és fiai
fűszerüzletét
Ujnonnan felszerelve friss fűszer, konzerv, csemege és déli-gyümölcs áruval. A n. b. közönség szíves partfogását kérem.
Hatóságilag kijelölt, cu'or, liszt, rizs elosztó.
Hofimann György fűszer és csemege kereskedő
Rákóczi-út.
Telefon: 21-20.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30, félévre 15, egy óra 2.50 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

A szent István-napi országos Szent Jobb körmenet

Augusztus 20-án, Szent István első apostoli királyunk ünnepén ez idén is hagyományos fénytel tartják meg az országos Szent Jobb-körmenetet Serédi Jusztinián bíbornok, Magyarország hercegprímása vezetésével. A körmenet, valamint az augusztus 20-iki egyházi ünnepségek előkészületei már serényen folynak.

Rommel lábhozott fegyverrel várakozik Berlin. (MTI). A Német Távírtati Iroda haditudósítója jelenti: Rommel páncélos hadserege Egyiptomban lábhozott fegyverekkel áll. Az események irányítása a deffenzívá idején is Rommel kezében van.

ELMARADT AZ EVANGÉLIKUS PRESBITERI ULÉS ÉS KOZGYULES. A szombat és vasárnapra hirdetett evangélikus gyűlések egy héttel későbbre halasztódtak.

Ma temették el Fejérvári Tibort. Az Új Nemzedék kiváló munkatársát: Lovag Fehrenthell-Gruppenberg Tibort — írói nevén Fejérvári Tibor — tartalékos főhadnagyot, aki katonai szolgálatainak teljesítése közben életét áldozta hazájáért, csütörtökön délután 5 órakor temették el a farkasréti temető halottszobájából. Temetésén a Kozponi Sajtóvállalat és az Új Nemzedék Nevében Saly Dezső főszerkesztő, az Országos Magyar Sajtókamara, a Magyar Újságírók Egyesülete és az újságírói jogi intézményének nevében pedig harctéri bajtársa, Lovik Károly mondott búcsúszókat. Az elhunytban Lovag Fehrenthell-Gruppenberg Béla nagyváradi ezredorvos testvérét gyászolja.

AZ „ENEKLÓ IFJUSÁGRÓL” írt érdekes cikket Jankovich Ferenc a Tükör legújabb, augusztusi számába. Cikket írtak még hr. Villani Lajos Lorenzo il Magnifico-ról az olasz Renaissance nagy alakjáról, Aldobolyi Nagy Miklós Szamosújvárról, Körtvélyessy Dénes az afrikai Aranyparttól, Szűcs László a klasszikus színházi műsorról. A szépirodalmi részben a humort Nagy Lajos írása képviseli. Verset írtak, Weörös Sándor, Keéri-Szántó Imre, Csanády György, Novellával Kádár Erzsébet és Lovass Gyula szerepelnek. Az érdekes rovatokon felül gazdag fénykép- és rajzanyag díszíti az izléses kiállítású folyóiratot. A Tükör Révay József dr szerkesztésében és a Franklin-Társulat kiadásában jelenik meg.

Viharba került és elsüllyedt egy spanyol hajó, Barcelona. (MTI). Az OFI jelenti: A Cabo Villano spanyol gőzcsel elvesztettek tekintik. A hajó július 26-án Buenos Airesből Barcelonába indult és több, mint 10 napja nem adott életjelet. Legutóbb a hajó kapitánya tudatta, hogy a hajó erős viharba került. Valószínű, hogy a hajó 38 főnyi legénységével és 6000 tonna buzarakománnyal együtt elpusztult.

CHURCHILL VALÓBAN ELUTAZOTT MOSZKVA. Bernből jelenti (Bud. Tud.): A Neue Zürcher Zeitung londoni értesülése szerint a Reuteriroda Stockholmból jelenti, hogy egy skandináv hírügynökség szerint Churchill a Szovjetunióba utazott.

Elsötétítik Amerikai csendes-óceáni partvidékét. Genf. (MTI). A Német TI jelenti: Az Egyesült Államokban a jövőben magáncélokra nem gyártanak gépkocsit. — Newyork. (MTI). Az OFI jelenti: Az Egyesült Államok csendes-óceáni partvidékét augusztus 20-tól kezdve elsötétítik.

Segédmotorosok figyelmébe! Motorkerékpárok, varrógépek speciális javítását garanciával megkezdtem. Használt motorkerékpárt vezek és eladok
JAKAB műszerész Kossuth Lajos-utca 5. szám.
 Telefon: 23-30

Szlótnak látja a Times a szovjet helyzetét. Lisszabon. (MTI). A Stefani Iroda jelenti: A londoni Times magán-tudósítója megállapítja, hogy a vörös hadsereg helyzete az eddiginél is súlyosabbra fordult. A németek állandóan erősítéseket kapnak és szüntelenül visszavonulásra kényszerítik a szovjet csapatokat.

A VILÁG LEGSÜLYOSABB EMBERE. A világ legsúlyosabb embere a triesti Pietro Montareni, aki 250 kilójával nyilván aligha talál versenytársra. Annak, hogy a szűkös háborús viszonyok között is el tudta ezt a tekintélyes súlyt érné, az a magyarázata, hogy Montareni ör jórágalmú hentesüzlet tulajdonosa. Üzleti ügyeinek elintézésére külön saját súlyára méretezett motorkerékpárt használ.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

SVÉD TERÜLET FÖLÖTT ZUHANT LE EGY ANGOL REPÜLŐGÉP. A Német Távírtati Iroda jelenti Stockholmból (MTI): A svéd hírszolgálati iroda közli, hogy Jaentland svéd tartomány fölött egy angol repülőgép repült el, majd kevéssel később ugyancsak svéd terület fölött lezuhant. Pilótája ejtőernyővel kiugrott. A svéd hatóságok őrizetbevették.

Bíballgatáson fogadta az angol király Ritchie tábornokot. Amsterdam. (MTI). A Német TI jelenti: Az angol király a libiai eredménytelen hadjáratról első forrásból kapott jelentést, Ritchie tábornok volt főparancsnok ki hallgatása során

HIRDETMÉNY. Biharszentandrási község tulajdonát képező fűszerüzlet, hozzá lakás, istálló és kert, 3 évre nyilvános árverésen bérbeadják 1942 aug. 17-én délután 4 órakor a község-házánál, ahol a feltételek megtudhatók. — Községi előjáróság

Miért szállít Németország vasúti anyagot Törökországnak, Berlin. (MTI) A Német TI jelenti. A Wilhelmstrassét nevéteges propagandafogásnak minősítik az angol rádió az azt az állítását, amely szerint Németország azért szállít vasúti anyagot Törökországnak, hogy rendelkezésre álljon Törökország megrohanásakor.

Kimerültek az angol miniszterek. Amsterdam. (MTI). A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat szerint Cripps azzal indokolta a kormány nyári szünetre vonatkozó javaslatát, hogy a miniszterek kimerültek és szükségessé vált, hogy felváltva szabadságra menjenek. Ezért helyénvaló, hogy a parlament is nyári szünetet tartson.

Az Egyesült Államok veszteséglistája július 25-ig. Newyork. (MTI). Az OFI jelenti: Az Egyesült Államok haditengerészete és parti védelme július 25-ig 3841 halottat, 9024 sebesültet és 7874 eltűntet veszített.

ORMÁNYOS HALAT FEDEZTEK FEL. A délamerikai Antofagastában egy eddig ismeretlen két méter hosszú halat fedeztek fel, melynek az elefánthoz hasonlóan ormánya van. (M. N.)

Szaporodtak a születések, halálozások és házasságkötések Budapesten. A legújabb statisztikai kimutatásból megállapítható, hogy a főváros lakosságának természetes szaporodása idén kedvezően alakult. Az év első öt hónapjában 9889 születés történt, 1422-vel több, mint tavaly ilyenkor, míg a halálozások száma 8459 volt, csak 485-tel több, mint tavaly. A születések száma tehát 937-tel volt több a halálozásokénál. A születések közül 1378 törvénytelen volt, 158-al több, mint tavaly. Az újszülöttek közül 5124 volt fiú és 4765 leány. Az idei 8459 halott közül 4454 volt férfi és 4006 nő. A halálozási okok között most is a tüdőgyulladás, a különböző fajú gümőkór és a szívbetegségek vezetnek. Tüdőgyulladásban és mellhártyagyulladásban 948-an haltak meg. Különböző gümőkóros megbetegedések 1145 áldozatot szedtek. Szívbetegségekben 1426 budapesti lakos halt meg. Balesetekből folyóan 204. rosszindulatú daganatok folytán 834 haláleset történt. Cukorbetegségben 104, fehérvérűségben 63, agyvelőgyulladásban 57, gerincvelő megbetegedésekben 15, agyvelőszeszesedésben 508, ideghajókban 46, egyéb érlelmeszesedésben 159, vesegyulladásban 213 haláleset történt. A folyó évben öngyilkosság következtében 237 ember vesztette el életét. A házasságkötések száma idén 5397 volt, mindössze 42-vel több, mint tavaly ilyenkor. Ebből 1721 volt vegyesházasság, mégpedig olyképpen, hogy a vőlegények közül 851 volt zsidónak tekintendő. A vegyesházasságok száma csökkent, főleg a keresztény-zsidó házasságok megszűnése miatt. De csökkent a tisztá zsidó házasságok száma is. (Magy. Tud.)

TURUL

könyv, papír és írószer kereskedésben dúsan felszerelt raktár áll a nb. vevőközönség rendelkezésére Rákóczi-ut 7. (v. Meteor helyiség)

Cegt.
Pernyész István
 Telefon 18-20.

12 FILLÉR 5 DEKA SZÓDABIKARBONA. A Magyar Távírtati Iroda jelenti: A Közlekedési miniszter megállapította a szóda bókárbona legmagasabb árát. Az új ár 5 dg.-os zacskónként 12 fillér.

AKI A VIZ ALATT SZUNYÓKÁLT. Egy dán búvárt kénytelenek voltak elbocsátani, mivel szolgálata alatt nem dolgozott, hanem a tenger fenekén rendszeresen lefeküdt és aludt. (M. N.)

Mit szolgáltatnak ki a váltójegyekre?

Nagyvárad thj. város közzelelmezési hivatala 6313-1942 szám alatt a következő hirdetményt adta ki:
 Ertesítem a város közönségét, valamint a kenyéruállítás foglalkozó sütőiparosokat és kereskedőket, hogy folyó évi augusztus 7 napjától a váltójegyekre kiszolgáltatóknak kenyéradag, valamint a zsemlye súlya a 9230-1941 M. E. számú rendeletben megállapított súlyban állítandó vissza és szolgáltatandó ki, vagyis a váltójegyre 5 dkg. kenyéret, vagy 4.5 dkg. súlyú zsemlyét kell kiszolgáltatni.

Oszinte mozikritika

Nászút Haitiban Bemutató az Apollóban

Az elmúlt esztendő egyik általában nem ártott ennek a filmnek, amely egyébként az utolsó békés nemet nyár filmterméséből való. Külső felvételei a csodálatosan szép Haiti exotikus világában készültek, egy-két képe a nyugtalan tengerről, felejthetetlenek. A film egy nagy boldogságkeresésnek története. A cselekmény középpontjában húsz éve a trópusra szakadt német kereskedő áll. Elettársat keres és sok, nem egy jó drámai fordulat után egy lokálbaszakadt szomorú asszony személyében meg is találja. Harc kezdődik a szemérmeskedő előítéletek ellen, de a sikeres kifejtlet itt sem marad el. A film igen jó szórakozás, sőt diszkrétan tanulságos is. A filmet jól rendezték, szépen fényképezték s összeállítása is pompás. (felvidéki)

Keresztény magyar

keresztény

magyarnál vásárol

A Vegyi- és Elelmiszeripari r. t. Nagyvárad,
 értékesíti Mátyás király-ut 80-86 szám és
 Velence-part 92-106 sz. alatt levő
ingatlanait, a rajta levő épü-
 letakkal együtt.
 Erdeklődni Anyos Pál-utca 6. szám alatt. Tel. 12-31 és 27-36.

Hadirokkantak figyelmébe

A HONsz elnöksége a hadirokkantak tudomására hozza, hogy a rokkant jelvény iránti összeírás határideje f. évi augusztus hó 10-én lezárul. Ebből kifolyólag ismételt felhívja a hadirokkantakat, hogy hadigondozási igazolványuk, illetményük postai utalvány szelvénye, valamint a hadi emlék és a sebesülési érdük igazoló iratával e határidőig feltétlenül jelentkezzenek, mert a jelvény megszerzése újabb összeírással lehetővé téve nem lesz. Elnökség.

RÁDIO

Péntek augusztus 7.
BUDAPEST I.

- 6.40 Ébresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
  - 10.15 A Székesfővárosi Tűzoltózenekar. Vezényel Eördögh János.
  - 11.20 Olasz dalok világhírű énekesek előadásában.
  - 11.40 Mire ügyeljünk csoportos gyermeknyaralásoknál. Irta dr. Barabás Zoltán egyetemi magántanár. Felolvasás.
  - 12.10 Weidinger Ede szalonzenekara.
  - 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
  - 14.00 Szórakoztató zene.
  - 15.20 Folyamérők fúvózenekara.
  - 16.15 A legnagyobb magyar tanító. Dr. Bisztray Gyula előadása Apáczai Csere Jánosról.
  - 17.15 Pösz József szájharmonika és gitáregyüttese.
  - 17.35 Sportközlemények.
  - 17.45 Géczy Barnabás zenekarának műsorából.
  - 18.10 Német hallgatóinknak. Für unsere deutschen Hörer.
  - 18.30 Magyar népmuzsika. Molnár Imre zeneművészeti főiskolai tanár előadása. Közreműködik Szecsődi Irén és Csongor István zenekari kísérettel. Hangfelvétel.
  - 19.20 Nyáresti könnyű zene. Előadja a Rádiózenekar.
- Közben
- 19.40 Az asszonyt nem lehet ott hagyni. Hangjáték egy felvonásban.
  - 20.00 Rádiózenekar.
  - 20.25 Szabad Erdély. Fiatal erdélyi költők verseiből előad Szörényi Éva és Lehotay Árpád.
  - 20.50 Kinek a nótája — kinek a primása.
  - 21.15 Hangképek a Fényes-cirkusz augusztusi műsorából.
  - 22.10 Üzen az Otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
  - 23.25 Táncczene. Tabányi Mihály jazz-együttese játszik. (Közvetítés.)

BUDAPEST II.

- 10.00 Batáry József hegedül.
- 19.30 Kárlátó lakodalom. Hajós Elemér néprajzi előadása. Felolvasás.
- 20.00 Hírek.
- 20.10 Új élet a pontini mocsarak helyén. Dr. Haraszthy Elemér előadása.
- 20.25 Don Pasquale. Opera három felvonásban. Hanglémes.
- 22.20—23 Táncczene. Hangfelvétel.

60 deka a zsír havi fejadagja

A rendelet augusztus 8-án lép életbe és november 30-ig tart

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A hivatalos lap csütörtöki száma közli a közellátásügyi miniszter rendeletét a zsír forgalmának és fogyasztásának módosításáról. A rendelet értelmében Budapest területén, valamint azokban a községekben és városokban, ahol a zsír-jegyrendszert bevezették, augusztus 8-tól november 30-ig bezárólag a zsiradag fejenként és havonként 60 deka, vagy 72 deka hár, vagy bőrnélküli szalonna, illetve 90 deka bőrös szalonna. A nehéz testi munkások fejadagja fejenként és havonként 96 deka zsír, vagy 108 deka zsirszalonna, vagy 120 deka bőrös szalonna. A június elsején kiosztott zsiradékjegyek ellenében csak a fent megállapított mennyiség szolgáltatható ki, függetlenül attól, hogy a zsirjegy milyen mennyiségről szól. A rendelet augusztus 8-án lép életbe

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker **ACS TIBOR.** Széchenyi tér 6. órák vétele, eladása, szakzerű alakítása, javítása

Szabályozták a rum, likőr és egyéb égetett szeszes italok árát

A közellátásügyi miniszter rendeletet adott ki, amelyben egységesen szabályozza az előállítható rum, likőr és egyéb égetett szeszes italok legmagasabb gyári és kereskedői árát, valamint eladási feltételeit. A rendelet első pontja a gyári vállalatok által felszámítható árakat sorolja fel. Eszerint 40, 45, 50, 55 és 60%-os rumot, 40, 45 és 50%-os gyümölcspálinkát, ugyanilyen törkölyt, seprőt és pálinkát, 35%-os arató pálinkát és 40%-os brandyt (konyak) lehet csak előállítani a rendeletben megszabott árakon. Szabályozza a rendelet a viszonteladók, nagy- és kiskereskedők részére történő eladás esetén felszámítható árakat. Az igazolt beszerzési árhoz a gyár a községi vagy városi adópótlékot és 7 százalékos bruttó hasznót számíthat, míg a fogyasztót kiszolgáló kiskereskedő és vendéglátó iparosok eddigi haszonkulcsát 5 százalékkal csökkentik a rendelet.

Az új árszabályozás szerint például a kiskereskedésben a 40%-os rum ára literes fehér üvegben 6.84 pengő, 7 decis üvegben 5 pengő, félliteres üvegben 3.72 pengő, 2 decis üvegben 1.67 pengő, 1 decis üvegben 1 pengő, 2 decis zsebüvegben 1.30 pengő. Ugyanezek a mennyiségek zöld üvegben egy liternél 10 fillérrel, 7 deciliternél 5 fillérrel, 2 decinél és a zsebüvegeknél 10 fillérrel olcsóbbak. A 45%-os rum ára literes fehér üvegben 7.57, az 50%-os rum 8.30, az 55%-os rum 9.03, a 60%-os pedig 9.76 pengő. A gyümölcspálinkák ára 40%-nál literenként 7.20, 45%-nál 7.98, 50%-nál 8.75 pengő. A törköly és seprő pálinka ára 40%-nál 7.10, 45%-nál 7.86, 50%-nál 8.63 pengő. A 35%-os arató pálinka ára 6.34, a brandynál (konyak) 10.60 pengő literenként. A kisebb mennyiségekre vonatkozóan is megállapítja az árakat a rendelet.

Férfi ruhákat használtak, legjobban árban vehet, eladhat **MOLNÁR** használatra üzletében Bémer-lér 1. (udvarban.) Hívásra házhoz jövök.

SPORT

Vasárnap Nagyváradon vendégszerepel a magyar bajnok csapat

Oriási érdeklődés előzi meg a nagyszerűnek ígérkező mérőzést

Nagyvárad. Saját tud. Igazi sportcsemegével lepte meg a NAC népes szurkolótáborát. A sok MLSz-el történő huzavona után úgy döntött, hogy a Csepel—NAC mérkőzést idehaza rendezik meg.

A nagyszerűnek ígérkező mérkőzés délután fél 6 órakor kezdődik az Erzsébet-ligeti pályán. Ez alkalommal

mutatkozik be csapatunkban Vécsey, Barna és Onody, mint együttesünk új tagjai.

A nemzeti bajnokság győztesének váradai vendégszereplése elé nagy várakozással tekintenek városunkban minden bizonnyal rekordközönsége lesz a vasárnapi barátságos rangadónak.

Szent István napján indulnak a bajnoki küzdelmek

(MTI) Szent István napján indulnak az 1942—43. évi labdarúgó bajnokság küzdelmei. Mint az elmúlt évben, úgy most is ezen a napon tartást az MLSz országos tanácsa. Az ülésen többi közt az elmúlt évi baj-

nokság érmeinek, valamint a sport-szerűség díjának kiosztására kerül sor. Az országos tanács Szent István napján megkoszorúzza a Hősök emlékművét.

Legyőzte a Szolnok a csepeli együttest

Budapestről jelentik: Szolnoki MÁV—WMFC 4:2 (2:1). Szent István kupamérkőzés. A szolnoki szurkolók vállukon vitték ki a pályáról a győztes szolnoki játékosokat.

APRÓHIRDETÉSEK

Különféle

ZONGORA sürgősen bérbeadó. Megtekinthető: Szacsay-utca 35. sz. alatt. Dankó Ferencné.

Nagyvárad tanítócsalád szeptembertől teljes ellátásra felvenne 1—2. első gimnázista leánytanulót. Cím a kiadóban. 849

Tágas, világos üzlethelyiség központban kiadó. Cím a kiadóban. 841

Rántolt zöld borsó, egész és feles, kapható kereskedők részére megszabott áron. Csiba Lajos, Bémer-tér 4. 845

Női konfekcióüzlet családi célok miatt átad. Cím: „Női konfekció” jellegű a kiadóban. 844

Üstöt üstházzal azonnali megvételre keresek. Telefon 10-89. 837

Olvassa és terjessze a Magyar Lapokat

Eladó 2 pár nagyon szép, új komplett lóhám. Érdeklődni Zápolya János-utca 6 szám alatt este 6—8 között. 838

Hat darab finom Thonet csédlőszék sürgősen eladó. Alap-utca 2. Házme-ternél. 819

Jókarban lévő használt perzsa átvető szőnyeg, modern garderoberzekrényt keresek. Cím a kiadóban. 793

Allást keres

Duplakönyvelést esténként vállal keresztény könyvelő. Címek a kiadóban. 848

Tisztességes, megbízható, jól főző nő állást keres. Horthy Miklós-út 35. sz. terin. 846

Allást nyec

A váradszöllősi jegyzői irodában érettségizett fiatallembert jegyzőgyakornoknak azonnali belépésre keresünk. Ugyanott egy kisegítő férfi munkarót 4 középiskolai végzettséggel felvesszünk. Ajánlatok vagy személyes jelentkezés a jegyzői irodában Váradszöllősen. 850

Gyakornokot, gyakornokot, ki irodai teendőkhöz némi gyakorlattal rendelkezik, keresek. „Fizetési igény” jellegű a kiadóba kérek írásbeli ajánlatokat. 843

Dr. Szabó Béla kir. közjegyző Szászrégen, a közjegyzői munkakörben megfelelő gyakorlattal bíró, a román nyelvet is beszélő helyettesít, jelöltet vagy irodai alkalmazottat keres. Fizetési igény és előző gyakorlat közlését kéri.

Perfékt szakácsnő kerestetik főúri házhoz augusztus 15-re, jelentkezni lehet Nagyvárad, Szaniszló-utca 26. sz. földszint 1. délután 4—5 óra között. 842

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Főszerkesztő: Dr. Paál Árpád
Felolvasó kiadó: Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 3. szám.